

TALOUSARVIOALOITE 77/2012 vp

Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun

Eduskunnalle

Suomessa on yksityisteitä kaikkiaan noin 350 000 kilometriä, joista valtionapuun oikeutettuja on noin 55 000 kilometriä. Pitkällä tähtäimellä yksityisteiden valtionosuuksien määrää lisäämällä voidaan saavuttaa kokonaistaloudellista säästöä. Jos tiekunnilla olisi valtionosuuksien turvin mahdollisuus vuosittain korjata ja ennaltaehkäistä kelirikkovaurioita, säästettäisiin huomattavasti mittavissa perusparannuskustannuksissa. Käytännössä yksityisteiden kuntoon vaikuttaa huomattavasti myös yhteiskunnassamme yleinen talkootyön määrän väheneminen, koska nimenomaan yksityisteiden osakkaat ovat perinteisesti kunnostaneet tiestöä talkoovoimin. Väestön ikääntymisen myötä yksityisteiden liikennöitävyyden säilyttäminen vaatii yhteiskunnalta huomattavasti nykyistä suurempaa panostusta valtionavustuksiin.

Yksityisteiden kunnostamiseen käytetään vuosittain kymmeniä miljoonia euroja, joten arvonlisäveroa kerätään näistä töistä huomattavan paljon. Mahdollisimman suuri osuus kerätyistä veroista tulisi palauttaa takaisin yksityisteiden tukemiseen.

Yksityisteillä on keskeinen merkitys maaseudun elinvoimaisuudelle sekä maa- ja metsätalouden tehokkaalle hoitamiselle. Tavoitteena tulee olla maaseudulla asuvien ihmisten tasavertainen kohtelu, johon sisältyi mm. yksityisteiden pitäminen kunnossa. Maamme on harvaan asuttu, ja etäisyydet ovat pitkät. Yhteiskunnan kitkattoman toiminnan kannalta hyvät liikkumismahdollisuudet ja sujuva tavaroiden kuljettaminen ovat

perusedellytyksiä. Hyvät liikenneyhteydet takaavat elinkeinoelämän kilpailukyvyn, työssäkäynnin ja myös tasa-arvon eri alueiden välillä.

Kun yksityisteiden kunnostamiseen tarkoitettuja määrärahoja jaetaan, on pidettävä huoli siitä, että määrärahat jakautuvat tasaisesti koko Suomeen. Määrärahat eivät saa keskittyä vain Keski- ja Pohjois-Suomen metsäisille alueille, vaan määrärahoilla on turvattava hyväkuntoiset yksityistiet koko Suomessa. Yksityisteillä on vähintään yhtä suurta käyttöä ja merkitystä eteläisessä Suomessa kuin muuallakin. Lisäksi on muistettava, että ilmastomuutoksen myötä Etelä-Suomen tiet ovat kelirikon kaltaisessa tilassa lähes koko talvikauden pakkasten ja kunnan talvisäiden puuttuessa. Näin ollen myös yksityistiet kaipaavat entistä enemmän kunnostamista. Yksityisteiden kunnossapitoon arvioidaan kuluvan vuodessa sata miljoonaa euroa. Tästä arvonlisäveron osuus on noin 20 miljoonaa euroa.

Kuluvan vuoden talousarvioon ehdotettiin 8 miljoonan euron määrärahaa, joka on 15 miljoonaa euroa vuotta 2011 vähemmän. Eduskunnan valtiovarainvaliokunta kuitenkin lisäsi momentille 5 miljoonaa euroa. Valiokunta korosti että yksityistiet ovat tärkeä osa liikennejärjestelmää, ja niillä on suuri merkitys mm. elinkeinoelämän, maaseudun yritystoiminnan sekä matkailun toimivuudelle ja kannattavuudelle. Yksityistiet ovat myös perusedellytys toimivalle puuntuotannolle ja puunhankinnalle.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

TAA 77/2012 vp — Pertti Hemmilä /kok

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2013 talousarvioon momentille 31.10.50*

*lisäyksenä 6 000 000 euroa yksityistei-
den kunnossapitoon ja parantamiseen.*

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Pertti Hemmilä /kok